

НАПРЯМ 4

Міжнародно-правовий

Платон Бережний

студент 3 курсу Навчально-наукового інституту права
та міжнародно-правових відносин Університету
митної справи та фінансів

До питання про виконання Україною критеріїв членства в ЄС*

Початок переговорів про вступ України до Європейського Союзу (далі – ЄС) 25 червня 2024 року та необхідність виконання нашою державою критеріїв членства підсилює актуальність дослідження умов їх формування та змісту. Це допоможе нашій державі якомога ефективніше пройти шлях європейської інтеграції та досягти незмінної мети національної зовнішньої політики – набуття членства в Європейському Союзі.

У другій половині ХХ століття розпочався процес об'єднання європейських країн з метою побудови інтеграційного союзу, котрий був призначений зайняти провідне місце на світовій економічній та політичній аренах.

Позитивний вплив інтеграції в рамках ЄС полягає у тому, що: по-перше, затвердилася однотипність суспільних систем у державах ЄС та їх зближення, що сприяло діалогу й взаєморозумінню, встановленню клімату довіри, відкрило шлях до компромісу і добровільного самообмеження національного суверенітету в ім'я досягнення загальних цілей; по-друге, сформувалися дух суспільного консенсусу, принципи й механізми розвиненої демократії, що західноєвропейські країни перенесли зі своїх національних правопорядків у сферу міждержавних відносин [1, с. 162].

Наявність такої ідентичності обумовила й вироблення державами-членами ЄС переліку критеріїв членства у Союзі, що відповідає спільним цінностям ЄС та має застосовуватися до держав, котрі прагнуть набути членства у Союзі. Умови вступу до ЄС були визначені на засіданні Європейської Ради у Копенгагені (Данія), що відбулося 21-22 червня 1993 року. Серед них: політичний (стабільність інститутів, що є гарантами демократії, верховенства права, прав людини і поваги та захисту прав меншин); економічний (діюча ринкова економіка та спроможність впоратися з конкурентним тиском та ринковими силами в межах ЄС); здатність взяти на себе обов'язки членства з дотриманням цілей політичного, економічного та валютного союзу; а також спроможність ЄС приймати нових членів, одночасно підтримуючи динаміку європейської інтеграції, що є важливим фактором спільного інтересу як ЄС, так і держав-кандидатів (основна мета – зміцнення європейської інтеграції) [2].

Фактично з моменту проголошення незалежності наша держава поступово укріплювала демократичні та політичні цінності, що, безумовно, зближувало її із Заходом загалом та безпосередньо з ЄС [3, с. 127]. Хоча

* Наукова керівниця - Людмила Філянкіна, доцентка міжнародного права Навчально-наукового інституту права та міжнародно-правових відносин Університету митної справи та фінансів

для останнього прийняття нашої держави у свій склад здавалося дещо ризикованим кроком, враховуючи те, що це обумовлювало б максимальне наближення кордонів ЄС до росії. Проте початок війни з РФ у 2014 році кардинально змінив перебіг подій. Військова агресія з боку РФ, а згодом, як наслідок, і офіційна заявка на членство в ЄС від Президента України поставили перед Європою питання членства України як одне із ключових порядку денного [4, с. 89]. Таке рішення стало логічним кроком після заяв європейських політиків, які зазначили, що Україну хочуть бачити в ЄС і для цього потрібно створити «спеціальну процедуру». 17 червня 2022 року Європейська Комісія представила «Висновок щодо заяви України про набуття членства в ЄС». У документі констатується, що наша держава в цілому виконала політичні критерії, має продовжувати структурні реформи з метою виконання економічних критеріїв. У сфері спроможності виконувати зобов'язання щодо членства, Україна показала задовільний результат впровадження суттєвих елементів спільного доробку – *acquis EU*, хоча в деяких секторах держава є більш розвинутою, ніж в інших [5].

Набуття повноправного членства спричинить отримання Україною ряду переваг, у політичній, економічній, соціальній та культурній сферах. Втім це можливо лише у випадку продовження системних реформ задля виконання критеріїв членства в ЄС. Необхідною є і імплементація норм та стандартів права Європейського Союзу у національне законодавство. При цьому слід пам'ятати, що членство у ЄС – це додаткові зобов'язання та верховенство норм права Європейського Союзу над нормами національного права України. Тим не менше, при проведенні реформ слід виходити, перш за все, з позиції національних інтересів.

Література

1. Барановський Ф. Особливості розвитку та проблеми подальшого розширення ЄС в контексті успішної реалізації євроінтеграційного курсу України. *Наукові записки*. 2007. Вип. 36. С. 161–168. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/baranovskyi_osoblyvosti-1.pdf
2. Accession criteria (Copenhagen criteria). URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/accession-criteria-copenhagen-criteria.html>
3. Попко В.В. Юридична природа Європейського Союзу. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2013. Вип. 115(2). С. 126-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2013_115%282%29_20
4. Приймак П. Розширення ЄС: проблеми та перспективи. *Травневі студії: історія, міжнародні відносини: Збірка матеріалів IV Міжнародної наукової конференції студентів і молодих вчених «Травневі студії 2022: історія, міжнародні відносини», присвяченої 85-річчю Донецького національного університету імені Василя Стуса і факультету історії та міжнародних відносин Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2022. Вип. 7. С. 88-90.
5. Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union, Brussels, 17.06.2022, COM (2022)407. URL: <https://neighbourhood->

enlargement.ec.europa.eu/document/download/c8316380-6cb6-4ffd-8a84-d2874003b288_en?filename=Ukraine%20Opinion%20and%20Annex.pdf

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**